

**QORAQALPOG'ISTON
RESPUBLIKASI
EKOLOGIYA VA
ATROF-MUHITNI
MUHOFAZA QILISH
QO'MITASI**

**QARAQALPAQSTAN
RESPUBLIKASI
EKOLOGIYA HÁM
QORSHAĠAN
ORTALIQTÍ QORĠAW
KOMITETI**

230100 Nókis qalasi, Tañ nuri №181-úy Tel.: (361) 224-08-77, Faks.: 224-19-51
el pochta: nukus@uznature.uz; rktabiati@exat.uz

2021 jil “ 1 ” iyul

№ 02/18-12-1495

Nókis qalasi

**Қорақалпоғистон Республикаси
Вазирлар Кенгашига**

2021 йил 24 июнь кунги
6/1394-сонли хат юзасидан

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 27 майдаги “2021-2022 йилларда Қорақалпоғистон Республикаси табиий-хомашё ва минерал ресурсларини чуқур қайта ишлаш бўйича хомашё базасини кенгайтириш ҳамда шу асосда қўшилган қиймат занжирини яратишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 327-сон қарорига мувофиқ 2021 йил 1 июндан бошлаб, артемия цисталарини қайта ишлаш квоталарини тасдиқлаш ва тадбиркорлик субъектлари ўртасида тақсимлаш, артемия цисталарини йиғиш, қайта ишлаш, шунингдек, артемия цисталари ва қайта ишланган маҳсулотни тижорат мақсадида айлантиришда қонунчилик ҳужжатларига риоя этилишининг назоратини ташкил қилиш Махсус комиссия томонидан амалга оширилиши белгиланган.

Ўзбекистон Республикасининг 2020 йил 8 июлдаги “Ов қилиш ва овчилик хўжалиги тўғрисида”ги 627-сон Қонуни 23-моддасига асосан, ёввойи ҳайвонларни овлашга рухсат этилган даврда йўл қўйилади. Мазкур Қонуннинг 2-ИЛОВАСида артемия цисталарини йиғиб олишга (овлаш) муддатлари 16 июльдан 31 март оралиғи белгиланган.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси Қорақалпоғистон бўлими Қорақалпоқ табиий фанлар илмий-тадқиқод институтининг сўнгги беш йилдаги Орол денгизи қирғоқларидан артемия цисталарини йиғиб олишга берган хулосаларини таҳлил қиладиган бўлсак Орол денгизиде артемия популяциясининг ривожланиш динамикаси ва сони тўғрисидаги кўп йиллик

тадқиқотлар натижасида артемиянинг ҳар бир авлодининг ривожланишидаги барча ўсиш босқичлари, сони, биомассаси ва яшовчанлиги ўрганилган.

Совуқ иқлим шароитидаги артемиянинг репродуктив биологияси қишлаб чиққан цисталарнинг атроф-муҳит шароитлари қулай бўлган баҳор ойларида популяцияни ривожлантиришига яхши имконият яратади. Артемиянинг йиллик репродуктив потенциалига унинг туғилиши, ўсиши, яшовчанлиги ва репродукция бошланиши муҳим аҳамиятга эга. Натижалар шунини кўрсатадики, 1 литрда 0,5 дан 5 та цистагача бўлиши баҳорги популяциянинг муваффақиятли ривожланиши учун етарли миқдорни ташкил этади.

Биринчи авлоднинг ўсиб етилиши вақти 40-45 кунни ташкил этади. Ювенил особлар май ойида пайдо бўлади. Жинсий жихатдан етилган особларни биринчи бўлиб июнь ойи бошларида санаш мумкин. Йил давомида артемия популяциясининг ривожланишида 3-4 авлоднинг бўлиши тасдиқланган.

Наъмуналар таҳлили асосида, йил давомида урғочи жинсдаги особлар репродукциясида катта фарқ мавжудлигини хулоса қилиш мумкин. Дастлабки авлод учун репродукциянинг асосий шакли тирик туғиш усули ҳисобланади. **Циста қўйиш йўли билан кўпайиш жараёни июль-август ойларидан бошланиб сентябрь-октябрь** ойларигача давом этади: репродукциянинг 90 фоизи шу тарзда содир бўлади.

Юқоридагиларга асос Орол денгизидаги ноёб умуртқасиз жонивор артемияларнинг популяциясига зарар етказмаслик мақсадида артемия цисталарини йиғиб (овлаб) олишни октябр ойидан бошлаш мақсадга мувофиқлигини маълум этамиз.

Раис биринчи ўринбосари

 М. Жоллыбеков